

Verslag van de raadsvergadering van 9 november 2021 (begroting)

Om 17.00 uur werd 'de politieke hoogmis van het jaar' geopend: de beraadslagingen over de programmabegroting voor de periode 2022-2025. Voorafgaand daaraan was een ander agendapunt opgenomen: de Tweede Berap 2021 (een afkorting van 'bestuursrapportage'). De woordvoerder van Samenwerking Reusel – De Mierden (Niels Huijbregts) viel de eer te beurt om als eerste hierover het woord te mogen voeren. Hij hield een kritisch betoog over nut en noodzaak van dit document. Immers: een van de doelen van de bestuursrapportage is om de gemeenteraad een instrument in handen te geven om nog lopende het boekjaar bij te kunnen sturen. Op het moment dat de Tweede Berap besproken wordt, resteren er zegge en schrijven nog zeven weken. Hoezo zijn er nog mogelijkheden om bij te sturen? Na nog enkele inhoudelijke opmerkingen en kanttekeningen, kondigde hij aan dat in de Auditcommissie gediscussieerd zal gaan worden over hoe in de toekomst om te gaan met een bestuursrapportage over het tweede deel van een lopend begrotingsjaar. Daarna gaven ook de woordvoerders van VVD en PvdA er blijk van de Tweede Berap serieus bestudeerd te hebben; het CDA liet zowel de eerste als de tweede termijn én de discussie over dit belangrijke document helemaal aan zich voorbij gaan. Was voor deze fractie alles duidelijk en had zij geen enkele op- of aanmerking? Of had zij niet de moeite genomen om dit lijvige document aan een kritische blik te onderwerpen? De inbreng van Samenwerking Reusel – De Mierden, VVD en PvdA, een schorsing voor beraad door het College en daarna hun reactie en vervolgens de tweede termijn namen alles bij elkaar maar liefst vijf kwartier in beslag.

Nadat de burgemeester de procedure van de behandeling van de programmabegroting had toegelicht – hiervoor had zij bijna vijf minuten nodig! – kon de fractievoorzitter van Samenwerking Reusel – De Mierden (Bert van Laarhoven) plaats nemen achter het spreekgestoelte om de Algemene Beschouwingen van deze fractie uit te spreken. De gehele tekst is als een afzonderlijke bijdrage op deze website integraal na te lezen. Om een indruk te geven welke onderwerpen met nadruk aangestipt werden, worden hier de tussenkopjes van de inbreng opgesomd: Sociaal domein; Gemeenschappelijke regelingen; Toekomstbestendigheid van de gemeentelijke organisatie; Lokaal Samen Doen; Groenbeleid / Groenonderhoud algemeen; Verfraaiing Dorpskernen; Grip op het Gemeentelijk Vervoer en Verkeer Plan; Woningbouw; Recreatie en wandel- en fietsverbindingen en slotopmerkingen onder het kopje 'Algemeen'. In die laatste alinea werden de belangrijkste thema's genoemd die in 2022 (en daaropvolgende jaren) op stapel staan. Een lange lijst, en dat alles in het belang 'van de gemeente Reusel – De Mierden en haar inwoners'.

Vooraf was afgesproken dat elke fractie 'ongeveer tien minuten' spreektijd zou krijgen om de kern van de Algemene Beschouwingen uit te spreken. Samenwerking Reusel – De Mierden conformeerde zich goed aan deze afspraak. Maar de PvdA ging hier met een half uur ruimschoots overheen (overigens zonder dat de voorzitter de fractievoorzitter van de PvdA ook maar één keer op deze tijdsoverschrijding aansprak). Daarom was het – voorzichtig uitgedrukt – opmerkelijk dat zowel de VVD als het CDA zich tot een beperkt aantal uitgesproken alinea's beperkte. In het bijzonder stonden de Algemene Beschouwingen van het CDA erg ver af van de inhoud van de voorliggende programmabegroting. Haar inbreng paste meer bij het vroeger in verkiezingstijd veel bekeken televisieprogramma 'extra zendtijd voor politieke partijen'. Na een korte schorsing volgde de reactie van het College. Mede door enkele verhelderende vragen nam deze eerste termijn veel tijd in beslag. Het was inmiddels 20.00 uur toen de Voorzitter wilde overgaan tot de reactie van de fracties op elkaars inbreng. Maar hier werd een stokje voor gestoken: 'etenstijd' had een hogere prioriteit. Na een korte onderbreking om 'de inwendige mens te versterken' werd al weer voor half negen de vergadering hervat. Marc Lauwers reageerde namens Samenwerking Reusel – De Mierden in een

uitvoerig, goed onderbouwd en gestructureerd betoog op de inbreng van de andere fracties. Zo waren er volop positieve opmerkingen richting de PvdA: deze fractie had een degelijke en constructieve inbreng geleverd, hoewel Samenwerking Reusel – De Mierden het lang niet op alle onderdelen met deze oppositiepartij eens is. Harde noten werden gekraakt over de summiere inbreng van het CDA. Deze zou bol staan van suggestieve opmerkingen en aperte onjuistheden. De woordvoerder van Samenwerking Reusel – De Mierden drukte zich nog diplomatiek uit. De fractievoorzitter van de VVD, die als tweede zijn reactie mocht geven, hield zich niet in en maakte gehakt van hetgeen het CDA te berde had gebracht. In dit verband viel zelfs de term ‘populisme’ (niet één keer, maar meerdere malen). Ook de reactie van de PvdA kenmerkte zich, behalve door breedsprakigheid, door een combinatie van het berijden van (rode) stokpaardjes en compromisbereidheid. Behalve dan de wijze waarop de PvdA in niet mis te verstane woorden afstand nam van haar oppositiepartner het CDA. Deze partij was daarna aan de beurt om te reageren op de inbreng van de andere fracties. Geheel in de lijn van haar inbreng gedurende deze avond was dit een nietszeggende reactie; veel verder dan ‘een gebrek aan communicatie’ kwam de fractievoorzitter niet. Nadat er nog was loshangend fruit geplukt werd, kon om 21.30 uur overgegaan worden tot de volgende fase: het indienen van amendementen en moties.

Vooraf werden door de fracties Samenwerking Reusel – De Mierden, VVD en PvdA (het CDA schitterde wederom door afzijdigheid) zes amendementen en zeven moties aangekondigd. Het concept was ook vooraf tijdig verspreid, zodat de fracties zich al konden buigen over een in te nemen standpunt. Het formeel indienen van deze amendementen en moties, de beraadslagingen en de reactie van het college daarop was een tijdrovende exercitie. Alleen al voor het eerste amendement (het herstellen van een fout van de wethouder financiën tijdens een van de vorige raadsvergaderingen) was een half uur nodig. Ook de daaropvolgende discussiestukken werden uitvoerig tegen het licht gehouden. Het resultaat was dat naar aanleiding daarvan twee amendementen / moties werden ingetrokken, anderen werden op onderdelen aangepast en het resterende deel werd – ondanks eventuele bedenkingen van de collega-fracties of van het college – ongewijzigd gehandhaafd. De klok was 23.45 uur al lang gepasseerd voordat de beraadslagingen werden beëindigd. De fractie Samenwerking Reusel – De Mierden vroeg voor intern overleg toch nog even een schorsing aan. De stemming leverde bij Amendement nr. 6 een probleem op: de stemmen stakten (7 stemmen van Samenwerking Reusel – De Mierden tegen, en 7 stemmen van VVD, PvdA en CDA voor). Dat betekent dat het bij eerstvolgende raadsvergadering opnieuw in stemming gebracht moet worden. Doorgaans geen probleem, maar in dit geval wel. Met een nog niet aangenomen of verworpen amendement is het procedureel niet mogelijk om de eigenlijke programmabegroting in stemming te brengen. Uitstel tot de eerstvolgende vergadering was niet mogelijk: de gemeente dient de begroting vóór 15 november bij de provincie indienen. Goede raad was duur. Na wederom een schorsing, besloot Samenwerking Reusel – De Mierden om water bij de wijn te doen (ondanks het gegeven dat als de stemmen voor een tweede keer staken, het amendement verworpen zou worden). Met een stemverklaring van deze fractie werd bij een herstemming het amendement alsnog aangenomen. Van de vijf daadwerkelijk in stemming gebrachte amendementen werden er vier aangenomen (waarvan drie unaniem) en een werd verworpen. Van de zes in stemming gebrachte moties werden er vijf aangenomen (waarvan vier unaniem) en een motie werd verworpen. Zo’n eensgezindheid was er in voorgaande jaren niet: toen was de scheidslijn ‘coalitie – oppositie’ doorgaans haarscherp.

In een avond vol scherpe discussie met veel onverwachte wendingen, werd geduldig toegewerkt naar de apotheose: de stemming over de integrale programmabegroting. Met handopsteken maakten de fracties Samenwerking Reusel – De Mierden, VVD en PvdA kenbaar dat ze vóór zijn. Tot ieders verbazing (en zelfs tot verbijstering van op de publieke tribune aanwezige ambtenaren) stemde CDA

tegen. Zowel in de Algemene Beschouwingen en de reflectie op de inbreng van de andere fracties en door het niet indienen van amendementen en moties (dé uitgelezen mogelijkheid om het voor de komende jaren uitgestippelde beleid bij te sturen) heeft het CDA zich niet uitgesproken over de tekortkomingen in de voorliggende programmabegroting. En daarbij kon het CDA ook niet het fatsoen opbrengen om met een stemverklaring deze merkwaardige stellingname toe te lichten. In de geschiedenis van gemeente Reusel – De Mierden zijn de politieke mores en fatsoensregels en de democratische legitimering nog nooit zo met voeten getreden als het CDA op deze avond (en nacht) deed. Want pas om half een in de nacht vond deze stemming plaats. Ook dat was een unicum: niet eerder waren er tijdens een sessie zeven volle klokuren nodig voor de behandeling van een programmabegroting.